

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 2001 yılında George A. Akerlof'a (Kaliforniya Üniversitesi, Berkeley-ABD) verilmiştir. Akerlof, bu ödüle "Asimetrik Enformasyonun Geçerli Olduğu Piyasaların Analizi Üzerine Yaptıkları Katkılardan" dolayı layık görülmüştür.

GEORGE A. AKERLOF - 2001 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: 1940 yılında New Haven, Connecticut, Amerika'da İsveçli bir baba ve Yahudi/Alman-ABD'li bir annenin oğlu olarak dünyaya gelmiştir. Babası bir kimyager, annesi ise ev hanımıdır. Çocukluk ve gençlik yılları büyük bunalımın etkilerini hissettirdiği bir dönemde geçmiştir. Bu nedenle ekonomiye çocukluğunda ilgi duymaya başlamıştır. 1958 yılında Lawrenceville School'dan mezun olmuş ve ardından ekonomi eğitimi görmeye başlamıştır. 1978 yılında Janet Yellen ile evlenmiştir. Eşi de tıpkı kendi gibi ekonomisttir. Janet Yellen ABD Merkez Bankası Başkanı'dır ve aynı zamanda Berkeley Üniversitesinde ekonomi profesörüdür. Çiftin Robert Akerlof isimli bir oğlu bulunmaktadır.

Eğitim-Kariyer: 1962 yılında Yale Üniversitesi'nde yüksek lisansını, 1966'da MIT'de iktisat doktorasını tamamlamıştır. Ardından Kaliforniya Üniversitesi'ne asistan olarak kabul edilmiş ve ekonomi dersleri vermeye başlamıştır. 1970 yılında henüz 30 yaşındayken kendisini üne kavuşturan 'The Market for Lemons: Quality Uncertainty and the Market Mechanism (Limon Piyasası: Kalite, Belirsizlik ve Piyasa Mekanizması) adlı makaleyi yazmıştır. 2001 yılında kendisine Spence ve Stiglitz ile birlikte Nobel kazandıracak olan çalışmayı teorik olarak ilk kez bu makalede ele alınmıştır. 1974 yılına kadar Hindistan İstatistik Enstitüsü ve Harvard Üniversitesinde çeşitli araştırmalar yapmıştır. 1978 yılında Kaliforniya Üniversitesi'nde profesör olmuştur. 1978- 1980 yılları arasında London School of Economics'de çeşitli dersler vermiştir. Halen Kaliforniya Üniversitesi'nde akademik çalışmalarına devam etmektedir. Kaliforniya Üniversitesi'nde öğrencileri kendisini 'yaşayan bir efsane' olarak nitelendirmektedir.

Hobileri: Sosyoloji ve psikoloji gibi bilim dallarının yanı sıra fakirlik ve ayrımcılık gibi sosyal konulara da ilgi duymaktadır. Eşi Janet Yellen ile birlikte sahip oldukları çok kıymetli bir pul koleksiyonu olduğu bilinmektedir.

İktisat Bilimine Katkıları: Akerlof'un iktisat bilimine en önemli katkısı limon piyasası olarak ifade ettiği, bilgi asimetrisi, tersine seçim, ahlaki tehlike ve temsilcilik sorunu gibi kavramları ele aldığı asimetrik enformasyonlu piyasalara ilişkin görüşleridir. Asimetrik enformasyon, enformasyon asimetrisi, bilgi asimetrisi veya asimetrik bilgi, ekonomi ve sözleşme teorisi konularında, bir tarafın diğerine göre daha iyi veya daha fazla bilgi sahibi olduğu alım satın işlemlerinde verilen kararların incelenmesi ile uğraşır. Bu durum, alım-satım işlemlerinde güç dengesizliğine neden olur. Bu sorunun örnekleri tersine seçim (adverse selection) ve manevi zarardır. Enformasyon asimetrisi en sık olarak, müvekkil-vekil sorunu (principal-agent problem) çerçevesinde incelenir. Tüm bu kavramlar, Akerlof tarafından 1970 yılında yazılan "The Market For "Lemons": Quality,uncertainty and the market mechanism" adlı makalede ortaya konularak literatüre girmiştir. Akerlof, limon ile ikinci el piyasada satın alınan ve sonra ciddi sorunları olduğu anlaşılan otomobilleri ifade etmektedir. İkinci el otomobil almak isteyen bir birey, otomobilin durumunu doğru olarak değerlendiremeyecektir ve ortalama bir fiyat teklifinde bulunacaktır. Otomobil satıcısı ise otomobilin gerçek durumunu bildiğinden gerçek fiyatını isteyecektir. Bu durum sonucunda iyi arabaların satışı sınırlanmış olacaktır. Yani asimetrik bilgi sonucunda ters seçim gerçekleşecektir. Böylece ortalama fiyattan, kötü arabalar daha çok satılmış olunacaktır.